

kteřý prý nemá kořenující třen. Fries však neměl tento druh v rukou a viděl jen jeho vyobrazení. Také Ricken, jehož Vademecum a Blätterpilze sloužily u nás dlouhou dobu jako nejdostupnější a tedy i nejpoužívanější určovací díla, popisuje v obou těchto knihách *C. cinereus* pod jménem *C. fimetarius* (L.) ex Fr., a stejně tak i Jacob Lange, který jej popsal a krásně vyobrazil ve „Flora agaricina danica“ (1940). Podobně i v naší literatuře bylo až dosud pro hnojník mrvní používáno pojmenování *C. fimetarius*, jako např. u Velenovského (1920–22) a Piláta (1951; na fotografiích č. 512 a 513 není však nepochybně třeně příliš nápadné).

Odlišnou cestou šel Č. Rea (1922), který za správné jméno pro náš druh považoval Friesovu varietu B, tedy Persoonův *Agaricus macrorhizus*. Souhlasně s ním postupují také Kühner a Romagnesi ve své Flore analytique (1953), kteří se domnívají, že *C. fimetarius* sensu Ricken je totožný s hnojníkem rýhovaným—*Coprinus radiatus* (Bolt. ex Fr.) S. F. Gray. Soudí tak zřejmě podle velikosti výtrusů; přehlédli však nápadný a podstatný znak Rickenem uvedený, totiž velikost klobouku (Ricken udává v obou citovaných knihách pro *C. fimetarius* rozměry 3–8 cm, pro *C. radiatus* 0,3–0,7 cm). *C. radiatus* (Bolt. ex Fr.) S. F. Gray je drobný hnojník s kloboučkem nejvýše 1 cm v průměru a s nitkovitým třeněm. Roste často na vlhkých kobylicích.

Nejnověji je však přijímán názor, podle kterého platným jménem pro *C. fimetarius* je *C. cinereus* (Schaeff. ex Fr.) S. F. Gray, k němuž jako synonymum je řazen také *C. macrorhizus* (Pers. ex Fr.) Rea [Dennis, Orton a Hora 1960, a dříve již Konrad a Maublanc; ostatně již Ricken (1915) v poznámkách u *C. fimetarius* píše: „*Cinereus* (Schff. t. 100) ist ausser Frage identisch“]. Také nomenklatorické zásady svědčí ve prospěch jména *C. cinereus*.

Vyobrazené plodnice nakreslil R. Veselý, který je sbíral v Soběslavi 18. VI. 1945 v parku, zvaném „Promenáda“.

= *C. domeshicus* ?

Hnojník klamný — *Coprinus micaceoides* sp. n.

Evžen Wichanský

Autor popisuje nový druh hnojníku z příbuzenstva hnojníku típovitého [*Coprinus micaceus* (Bull. ex Fr.) Fr.].

Auctor *Coprinorum* speciem novam ex affinitate *Copriini micacei* (Bull. ex Fr.) Fr. describit.

Klobouk před rozložením 2–3 cm vysoký, tupě kuželovitý, krémově okrový s tmavě zemlově hnědým temenem, slabě podélně rýhovaný (pod lupou), s okrajem v mládí ke třeni zahnutým a přitisklým, čímž se tvoří na třeni vyniklá prstýnkovitá ztlustlina, jež později mizí.

Mladé, dosud uzavřené plodnice jsou obalené bílým velem, utvořeným pouze z buněk kulovitých (sférocyt) až 75 μ v prům., bezbarvých. Velové odění růstem klobouku rozpraskává v hromádky a šupinky krupičnaté konsistence a pak odpadá, pouze na temeni klobouku déle vytrvá. Pokožka klobouku jest utvořena taktéž z kulovitých buněk, avšak nahnědlých a menších až 24(–36) μ v prům. aneb z buněk poněkud větších elipsoidních, hustě seskupených a vzájemným tlakem často trochu hranatých. Pokožka klobouku vypadá

Kemp

some not like this
but
normal

KK

N.B.
quite wrong -

Coprinus cinereus (Schaeff. ex Fr.) S. F. Gray — Hnojník mrvní. Soběslav, 18. června 1945, leg. R. Veselý.

R. Veselý pinx.

Popsaný hnojník patří do blízkého příbuzenstva hnojníku třípytívého — *Coprinus micaceus* (Bull. ex Fr.) Fr., od něhož se liší zbarvením klobouku, odlišným tvarem výtrusů a také tím, že roste roztroušeně a nikoliv trsnatě.

Tento nový druh patří podle klíče Kühnera a Romagnesioho „Flore analytique des champignons supérieures, 1953, p. 374—391 do skupiny C, *Micacei* Fr. emend., do podskupiny *C. micaceus* (p. 382), a to patrně k *C. saccharinus* Romagn. (podle Romagnesioho „nomen nudum, provisoire et collectif“), který se má lišit od *C. micaceus* s. Ricken a *C. truncorum* Romagn. právě nezbarvenými buňkami vlna u exemplářů mladých, ještě uzavřených a speciálně od *C. micaceus* ještě chyběním štětiček na třeni. Romagnesio neudává však velikost spor, ani další údaje, ani latinskou diagnosu, proto jeho jméno nemá platnost. Podle poznámky Romagnesioho „nom... collectif“ je možno předpokládat, že Romagnesio znal několik (resp. alespoň dva) nových druhů, které se vyznačovaly nezbarveným velem. *C. micaceoides* Wich. nelze se žádným ze známých druhů ztotožnit (podle recensních poznámek prof. K. Kulka).

Coprinus micaceoides sp. n.

Parva species pileo iuventute 2—3 cm alto, obtuse conico, cremeo-ochraceo, vertice fuscidulo, subtiliter (sub lente) radialiter costato, margine (statu iuvenili) ad stipitem adpresso atque ibi pressione eius evolutionem annuliformem supra basim stipitis formans, maturitate late campanulato usque explanato. Velum generale album e cellulis globosis, usque 75 μ diam., e coloratis, maturitate decidentibus, constans. Cutis pilei parenchymatose formata e cellulis globosis usque 24(—36) μ diam., densissimis, pressione ellipsoideis vel angulatis, composita.

Stipes iuvenilis sub pileo brevissimus, candide tomentosus, basim versus incrassatus, maturitate usque 8 cm longus atque ad 4 mm crassus, albus, canaliculatus, subtiliter fibrillosus, basi globoso volvatus (cca. 8 mm).

Lamellae confertae, latae, elongate ventricosae utrinque acutatae, primum ad apicem stipitis adnatae, dein liberae, albae, fusciscentes atque deliquescentes. Cystidia marginalia nulla, cystidia facialia vesiculosa 65—75 \times 60 μ .

Basidia tetraspora, rarius bispora. Sporae irregulariter ellipsoideae, uno latere applanatae vel paululum phaseoliformes, laeves, fuscae, 8—9 \times 4—5 μ .

Species e proxima affinitate *Coprini micacei* (Bull. ex Fr.) Fr. tamen coloratione pilei, sporis ellipsoideis, praesentia cystidiarum facialiarum atque habitu (carposomata solitaria) diversa.

Hab. Carposomata solitaria, dispersa, ad codicem arboris frondosi (*Acer?*) in horto publico „Kinského sady“ dicto Pragae 10. VI. 1960 legit E. Wichanský.

Holotypus in herbario Musei nationalis Pragae asservatur.

Adresa autora: Dr. Evžen Wichanský, Kirovova 40, Praha-Smíchov.

Stromatinia rapulum (Bull. ex Fr.) Boud., nová česká hlízenkovitá houba

Stromatinia rapulum (Bull. ex Fr.) Boud. in Bohemia centralis

Mirko Surček

Autor referuje o prvním nálezu *Stromatinia rapulum* (Bull. ex Fr.) Boud. v Čechách. Tato hlízenkovitá terčopodá houba (*Sclerotiniaceae*) byla nalezena jako cizozemní pasník na oddencích kokofíku lékařského (*Polygonatum officinale* All.) v šipákově doubravě při vrcholu Velké hory nedaleko Karlštejna ve středních Čechách.

Auctor *Stromatiniam rapulum* (Bull. ex Fr.) Boud. in Bohemia centrali ad rhizomata *Polygonati officinalis* All. in *Querceto pubescentis* in cacumine collis „Velké hora“ dictum prope Karlštejn parasitatem collegit et specimina bohemia describit illustratque.

Boudier (1885, 1907) původně oddělil do rodu *Stromatinia* ty z rodu *Sclerotinia* Fuck., které nevytvářejí typicky vyvinuté sklerocium, mají stroma pouze v podobě černě zbarvené povrchové kůry, v níž se přenášá část pletiva jejich hostitele. Whetzel (1945) zúžil a přesněji vymezil *Stromatinia* v tom smyslu, že sem zahrnuje druhy hlízenkovitých hub s ním, tj. neurčitě ohraničeným, tenkým, černě zbarveným stromatem, uloženým pod pokožkou infikovaných částí hostitele a kromě toho vytvářejících ještě tzv. rotuly (což jsou drobná, přibližně 1 mm velká, kulovitá nebo čočkovitá tělíčka), ze kterých však apothecia nevyrostají. Makrokonidiová stadia (liska), ze kterých však apothecia nevyrostají. Makrokonidiová stadia (liska), ze kterých však apothecia nevyrostají. Jednoděložných patří sem vesměs paraziti na hlízách, oddencích apod., jednoděložných z čeledi kosatcovitých (*Iridaceae*), amarylkovitých (*Amaryllidaceae*) a lilic (*Liliaceae*), a to zejména druhů okrasných a v kulturách pěstovaných.

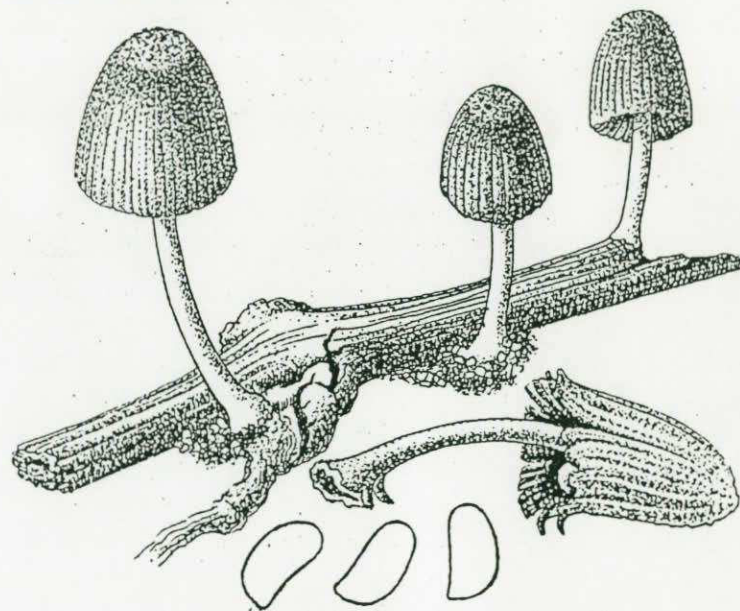
Lektotypem rodu je *S. rapulum* (Bull. ex Fr.) Boud., na oddencích kokofíku (*Polygonatum*). Z ostatních druhů sem patří např. *S. paridis* Boud., sici na oddencích vraního oka čtyřlístého (*Paris quadrifolia* L.), *S.* (Drayton) Whetzel na mečíku (*Gladiolus*), šafránu (*Crocus*), *Acida* (*Freesia*, *Lapeirousia* a *Tritonia*, dále *S. narcissi* Drayton et Groves na šupinách hlíz narcisu (*Narcissus*) a *Zephyranthes*, a snad také *S. cep* (Berk.) Whetzel na cibuli (*Allium cepa*), která je známa prozatím jen ve sklerotul jako tzv. *Sclerotium cepivorum* Berk. Z Československa, pokud známo, nebyl dosud publikován nález žádného zástupce tohoto rodu v I stadiu. Z druhů vlastních naší mykofloře přichází v úvahu výskyt přibližně dvou druhů, *S. rapulum* a *S. paridis*, jejichž hostitelé jsou u nás celkovými rostlinami.

První z nich, *S. rapulum*, byl popsán již Bulliardem z Francie byl později znovu nalezen také Boudierem, který jej podrobně popsal a vyobrazil v *Icones mycologicae* (3: tab. 478, 1905). Protože toto nejvzácnější dílo Boudierovo není v žádné naší knihovně a i v jiných zemích k raritám, neměl jsem dosud možnost se přesvědčit o tom, jak dalece souhlasí materiál s materiálem francouzským a jak mnoho je *S. rapulum* ve Francii. Zdá se však, že i tam je to druh při nejmenším nehojný. Také Dreyer (1956, p. 160 a 1960, p. 59) ji z Anglie nezná, odvolává se na její výskyt v severní Francii a upozorňuje současně britské mykology, aby po ní v porostech *Polygonatum* v jižní a západní Anglii, kde kokofík roste menšív dále, že ojedinělé starší literární údaje nejsou spolehlivé (průběh je chybí jakýkoliv dokladový materiál v herbáři v Kew).

WICHANSKÝ: COPRINUS MICACEOIDES

při mikroskopickém ohledání jako útvar pseudoparenchymatický, je vždy l odstálých štětinovitých chlupů.

Třeň nesouměrně válcovitý, zprvu krátký a plstnatý, ve stáří asi 8 dlouhý, bílý, rourkovitý, podélně se třepící, asi 4 mm tlustý, dole kulatou hl kou (asi 8 mm širokou) zakončený.

Coprinus micaceoides Wichanský — Hnojník klamný.

K. Poner

Lupeny velmi husté, protažené břichaté, na obou koncích zúžené a z čatělé, v mládí hořejší špičkou ke třeni připojené, ve stáří volné, bílé, od hnědnoucí a rozplývající se. Marginální cystidy chybějí, faciální cystidy troušené, měchýřkovité, $65-75 \times 60 \mu$.

Dužnina klobouku nahnědlá, pouze nad špičkou třeně patrná, jinak žádná, dužnina třeně bělavá. Vůně a chuť nenápadné.

Basidie většinou tetrasporické, vzácně bisporické.

Výtrusy nestejnostranně elipsoidní či trochu fazolovité, hnědé, $8 \times 4-5 \mu$.

H a b. Plodnice roztroušené na pařezu listnatého stromu (javor?) v Kin sadech v Praze sbíral dne 10. VI. 1960 dr. E. Wichanský. Usušené plo jsou uloženy v herbáři Národního musea v Praze.